

NOTAT

Dato: 4. juli 2024

Bemærkninger fra administrationen til medlemsforslag om et muligt samarbejde med ungdomsuddannelserne om bekæmpelse af unges misbrug af euforiserende stoffer

Henvendelsen kommer fra 25 rektorer fra det administrative fællesskab "Gymnasiefællesskabet", som primært omfatter gymnasier i Region Hovedstaden, men også enkelte gymnasier i Region Sjælland. Administrationen finder det positivt, at Gymnasiefællesskabet rækker ud til Region Hovedstaden i forhold til et eventuelt samarbejde om unges brug af euforiserende stoffer. Der kan være store fordele i et samarbejde, hvor der udvikles indsatser og tiltag, som kan anvendes flere steder ligesom det giver mulighed for løbende vidensdeling.

Unge brug af euforiserende stoffer

Euforiserende stoffer omfatter en række stoffer, som virker sløvende (fx hash og heroin), stimulerende (fx amfetamin og kokain) eller hallucinerende (fx LSD og svampe)¹.

Brug af euforiserende stoffer øger risikoen for fysiske og mentale helbredsproblemer, og jo yngre personen er, når stoffet prøves første gang jo større er risikoen for et egentligt misbrug senere i livet. Unge som har erfaring med at bruge hash og andre stoffer, vil oftere også ryge eller have et højt forbrug af alkohol¹.

Tal fra Sundhedsstyrelsen om udbredelsen i den generelle befolkning fra 2022 viser, at det eksperimenterende brug af illegale stoffer topper i aldersgruppen 16-19 år¹.

Der er desværre ikke nye landsdækkende data på området, hvilket er væsentligt, da der formentlig kan ske ændringer relativt hurtigt i forhold til euforiserende stoffer. I henvendelsen fra Gymnasiefællesskabet beskrives, at der opleves en stigende anvendelse af euforiserende stoffer på gymnasierne.

¹ <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2022/Narkotikasituationen-i-Danmark-delrapport-1>

I den nyeste regionale sundhedsprofil, som er baseret på data indsamlet i 2021, ses at 51 % af unge mellem 16-34 år har prøvet at bruge hash og 19 % har prøvet andre stoffer, hvilket er henholdsvis færre eller uændret i forhold til tidligere år².

Data fra 2023 fra ungdomsuddannelser i Københavns Kommune viser, at 42 % af de unge (15-30 år) har prøvet hash, og at det er uændret i forhold til 2020³. Der er en lille stigning, fra 8 % til 9 % i andelen af unge, som har prøvet hårdere stoffer fra 2020 til 2023. Desuden ses, at blandt de unge i København, der har prøvet andre stoffer end hash, der har 18 % taget opioider inden for de sidste 12 måneder, hvilket er en stigende tendens fra 15 % i 2022.

En national undersøgelse fra 2021 viser, der blandt unge under 25 år i Region Hovedstaden er 10-15 procentpoint flere som har prøvet hash sammenlignet med unge i andre regioner⁴

Økonomi

Udvalget for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen har disponeret over de tidligere afsatte midler til forebyggelsesområdet, hvorved forebyggelsesområdet blev indmeldt som en skrænt ifm. Budgetprocessen 2025. Der er således ikke midler til rådighed til et eventuelt samarbejde med ungdomsuddannelserne om unges brug af euforiserende stoffer.

Yderligere kvalificering

Administrationen har erfaringer fra samarbejdet med ungdomsuddannelser om unges brug af alkohol og nikotinprodukter og fortsætter dette arbejde med nye ungdomsuddannelser i skoleåret 24/25. Der er udviklet forskellige indsatspakker på baggrund af sparring med relevant fagpersoner og forskere inden for alkohol og nikotinprodukter, herunder Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse.

Administrationen finder det vigtigt, at der ved en indsats om euforiserende stoffer gennemføres en tilsvarende kvalificering med inddragelse af relevante fagpersoner om, hvordan en indsats bedst kan tilrettelægges.

² "Hvordan har du det?" Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2021 – sundhedsadfærd og risikofaktorer", Region Hovedstaden 2022.

³ Ungeprofilen 2023-34. Københavns Kommune 2024.

⁴ Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen og blandt unge. Narkosituation i Danmark – delrapport 1. Sundhedsstyrelsen 2022.

De tidligere og igangværende indsatser om unges brug af alkohol og nikotinprodukter har desuden været rettet mod færre ungdomsuddannelser. Indsatserne har forudsat, at administrationen har anvendt en del personaleressourcer på den enkelte ungdomsuddannelse. For at kunne nå flere ungdomsuddannelser samt anvende regionens administrative ressourcer bedst foreslås, at der ved en eventuel udvikling af indsatser i forhold til euforiserende stoffer er opmærksomhed på, at regionen skal have en mere rådgivende og mindre udførende rolle. Det kan også være relevant at tænke i eventuelle andre samarbejdspartnere, fx kommunerne i Region Hovedstaden, Region Sjælland og/eller Det Sektorfri Forebyggelseslaboratorie samt eventuelle regionale gymnasieforeninger. Ligeledes bør det kort afdækkes, om der er relevant igangværende indsatser, som anvendes og/eller give inspiration.